

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026-610-54770521
Konu : Soru Önergesi (7/28884)

05.06.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12.05.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.652012 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, İzmir Milletvekili Sayın Bedri SERTER tarafından verilen 7/28884 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı (3 Sayfa)

T.C.

TİCARET BAKANLIĞI

İzmir Milletvekili Sayın Bedri SERTER'e ait 7/28884 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir.

1-2) Gerek koronavirüsle mücadele kapsamında bu süreçte; gerekse salgın öncesi süreçte gümrük işlemlerinin dijitalleşmesi, ticaretin kolaylaştırılması, bilgiye kolay erişim, gümrük idarelerindeki yoğunluğun azaltılması ve Bakanlığımız personelinin çalışma koşullarının iyileştirilmesi amacıyla bir dizi uygulama hayata geçirilmiş olup salgın sürecinden sonra da uygulanabilirliği devam edecek faaliyetlerimize aşağıda değinilmektedir:

- Gümrük idarelerinde insan ve evrak hareketliliğinin asgari seviyeye indirilmesi kapsamında, yükümlülerin gümrük idarelerinde geçireceği zamanın azaltılması ve ticaretin aksamamasını teminen 04.05.2020 tarihi itibarıyla sarı hattan kırmızı hatta çevrilen gümrük beyannamelerinde, beyannamenin beyan sahibi hanesindeki yükümlünün Yükümlü Kayıt ve Takip Sisteminde kayıtlı bulunan elektronik posta adresine anlık bildirim gönderilmesi uygulaması devreye alınmıştır.

- Tek Pencere Sistemi ile dış ticarete konu olan eşya için gerekli tüm bilgi ve belgelerin tek bir başvuru noktasında, uluslararası geçerliliği olan standart bir formatta sunulması uygulaması hayata geçirilmiştir. Tek Pencere Sistemi ile eşyanın ithali ve ihracı için gerekli izin başvuruları ve onay süreçleri elektronik ortamda yapılmakta, yükümlünün izni veren gümrük idarelerine veya ilgili kuruma fiziken başvurmasına gerek kalmamaktadır.

- Bakanlığımız, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Kredi Kayıt Bürosu koordinasyonunda uygulamaya geçen E-Teminat projesi kapsamında gümrük idarelerine hitaben düzenlenen teminat mektupları elektronik ortamda düzenlenmeye başlanmış ve teminat işlemlerinde kağıt/evrak kullanımının büyük oranda azalması sağlanmıştır.

- Menşe Şahadetnameleri ile Form A Menşe Belgelerinin tamamen elektronik olarak düzenlenmesi ve onaylanması uygulamasına 8 Nisan 2020 tarihinden itibaren geçilmiş olup Avrupa Komisyonu ile varılan mutabakat neticesinde; Avrupa Birliği ülkelerinin ilgili makamlarına sunulmak üzere tamamen elektronik ortamda düzenlenen ve onaylanan A.TR Dolaşım Belgesi, EUR.1 ve EUR.MED dolaşım belgelerinin gümrük vizesi kısmına gümrük memurlarımızın ıslak imzasının atılması uygulamasına 24 Nisan 2020 tarihi itibarıyla son verilmiştir.

- Gümrük idarelerimizce sunulan muhtelif hizmetlerin (21 adet) e-devlet üzerinden veya Bakanlık web sayfası üzerinden ulaşılacak programlar vasıtasıyla verilmesi sağlanmış olup yükümlülerin işlemleri mümkün olduğunca gümrük idarelerimizle temas kurmadan gerçekleştirmeleri temin edilmiştir.

- İhracatta Kâğıtsız Gümrük Projesi kapsamında, ihracat beyannamesi eki tüm belgeler ve beyanname ile ilgili olarak yapılan tüm işlemler elektronik ortama alınarak gümrük beyannamesi ile ilgili tüm işlemlerin kâğıtsız ortamda yürütülmesi sağlanmıştır. Bu sayede ihracat işlemleri temassız ticarete imkân tanıyacak şekilde yürütülmekte; yükümlü ile memurun bir arada bulunmasına ihtiyaç bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, Bakanlığımız, Koronavirüsün yayılımını engellemek, eşya hareketinin ve mal tedarikinin dolayısıyla ticaretin etkin, kontrollü ve güvenli bir şekilde devamlılığını

ayrıca ihracatçımızın bu süreci mümkün olan en az hasarla atlatmasını sağlamak amacıyla Bakanlığımızca bir dizi uygulama hayata geçirilmiş olup bunlar sırasıyla,

Temassız Ticaret; Habur Gümrük Kapısının 01.03.2020 tarihinde kapatılmasının akabinde, ticaretin aksamamasını teminen tampon bölgede konteyner/dorse/şoför değişimi yoluyla insan teması olmadan ticaretin gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Bu yolla, hâlihazırda ortalama günlük 1.000 aracın çıkış, 850 aracın ise giriş işlemi gerçekleştirilebilmektedir. Bahse konu işlemlerin yapılması esnasında her türlü sağlık ve dezenfeksiyon tedbirleri alınmaktadır.

Diğer taraftan, koronavirüse karşı alınan tedbirlerin Habur Gümrük Kapısında yurtdışı çıkış yönlü sıkışıklığa sebebiyet vermemesi için yurtdışına çıkış yapmak üzere Habur Gümrük Müdürlüğüne yapılacak sevklerde, İpekyolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü ile eşgüdüm sağlamak suretiyle, sevk işlemlerinin Habur Gümrük Kapısındaki yığılmaları engelleyecek ve söz konusu kapının daha etkin kullanılmasını temin edecek şekilde yapılması sağlanmıştır.

Ayrıca, Bulgaristan'a açılan Kapıkule Gümrük Kapısında yer alan GTİ TIR Parkında, herhangi bir insan teması olmaksızın gerekli sağlık tedbirleri çerçevesinde dorse/şoför/konteyner değişimi yoluyla ticaretin devamlılığı sağlanmıştır.

Yine Temassız Ticaret uygulaması kapsamında, İran'a açılan Kapıköy Gümrük Müdürlüğünde her iki yönlü demiryolu işlemleri hâlihazırda kontrollü olarak gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, anılan Gümrük Kapısında her iki yönde olmak üzere, insan geçişi ve teması olmaksızın, vagonlar Türkiye tarafından lokomotiflerle itilip, İran tarafından yine lokomotiflerle çekilmek suretiyle, işlemler gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede, vagonların kabul ve sevk işlemleri esnasında gerekli emniyet tedbirleri alınarak makine ve personelin sınırı geçmelerine izin verilmemektedir. İran'a açılan kara hudut kapılarında giriş ve çıkışlara ilişkin alınmış olan tedbirler dolayısıyla, özellikle Türki Cumhuriyetlere transit rejimi kapsamında yük taşıyan araçların çıkış yapmak üzere Kaçkar Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğüne bağlı Sarp Gümrük Müdürlüğüne yönelmesi nedeniyle, yurtdışına çıkış yapmak üzere Gürcistan'a açılan kara sınır kapılarımıza yapılacak sevklerde "<http://kackar.ticaret.gov.tr/duyurular/gunluk-tir-sayilari>" adresinden söz konusu kapılardan bir önceki günün çıkış sayıları da kontrol edilmek ve mezkûr kapılarla eşgüdüm sağlanmak suretiyle, sevk işlemlerinin Sarp Gümrük Kapısındaki yığılmaları engelleyecek ve Aktaş ve Türkgözü Gümrük Kapılarının da daha etkin kullanılmasını temin edecek şekilde yapılmasına yönelik tüm önlemler alınmıştır.

Bunun yanında, deniz yolu taşımacılığı kapsamında Ro-Ro ve kargo taşımacılığı hâlihazırda devam etmekle birlikte, deniz gümrük kapılarında gemi mürettebatının gemiden çıkışına ve karada çalışanlarla temasına kesinlikle izin verilmemekte, gemi ve araçlar dezenfekte edilmektedir.

İthalatta Yerinde Gümrükleme; Eşyanın yurt içinde gerçekleştirilecek gümrük işlemlerinin de en az temasla gerçekleştirilmesi için yenilikçi yöntemler geliştirilmektedir. Bu kapsamda, 03.04.2020 tarihinde ilk kez ithalatta yerinde gümrükleme uygulaması hayata geçirilmiş ve tüm işlemler dijital ortamda risk kriterlerine göre temassız olarak gerçekleştirilmiştir.

Sürelere İlişkin Kolaylıklar; Gümrük işlemlerinin kolaylaştırılması ve yükümlülerin mağduriyetine sebebiyet verilmemesi amacıyla gümrük mevzuatında yer alan sürelerin uygulanmasına ilişkin kolaylıklar getirilmiş olup uygulamada yeknesaklığın sağlanması amacıyla tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri bu hususlarda talimat geçilmek suretiyle;

- Gümrük idaresine sunulan eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutuluncaya kadarki geçici depolama süresine ilişkin uzatım talepleri, mücbir sebep kapsamında değerlendirilerek geçici depolanan eşyanın tasfiyelik hâle gelmesi engellenmiştir.

- Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın Türkiye’de bulunan ticari ve kişisel kullanıma mahsus yabancı plakalı taşıtlarının yurttan kalma süresi, gümrük idaresine başvuru yapılması gerekmeksizin 30.06.2020 tarihine kadar uzatılmıştır. Yine firmalarımızın gümrük mevzuatından kaynaklı bazı süre yükümlülüklerine uymakta karşılaşılabileceği sorunları ortadan kaldırmaya yönelik olarak da gerekli önlemler alınmıştır. Bu kapsamda, geçici ithalat rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi, hariçte işleme rejimi veya geçici ihracat kapsamında gümrük idaresince verilen izin süresi dolan veya dolacak eşya için, izin süre sonu da, yine yükümlü tarafından gümrük idaresine herhangi bir başvuruda bulunmasına gerek olmaksızın 30.06.2020 tarihi olarak belirlenmiştir.

- Koronavirüs salgını nedeniyle transit süre sınırı aşımalarında ve varış/çıkış gümrük idaresi değişikliklerinde para cezası uygulanmaması sağlanmıştır.

- Gümrük Yönetmeliği’nin 38/2 maddesiyle düzenlenen menşe şahadetnamelerinin 6 aylık ibraz süresi, 01.02-30.06.2020 tarihleri arasında yükümlülerin ayrıca bir talebi olmaksızın durdurulmuş olup söz konusu süre, 01.07.2020 tarihi itibarıyla kaldığı yerden başlatılacaktır.

- Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası başvuru sürecinde bulunan veya sertifika sahibi olan firmalar tarafından gümrük idaresine belirli sürelerde sunulması gereken belgelere ilişkin süreler durdurulmuş, firmaların süreden dolayı başvurularının olumsuz sonuçlanması engellenmiştir.

- Onaylanmış kişi statü belgesi sahiplerine ait, 31.03.2020 tarihi itibarıyla geçerli olan ve geçerliliği 30.06.2020 tarihine kadar sona erecek olan statü belgelerinin geçerlilik süresi herhangi bir başvuru yapılması gerekmeksizin 90 gün uzatılmıştır. Söz konusu süre uzatımı, yenileme başvurusu yapılmış ancak incelemesi henüz sonuçlanmamış statü belgeleri için de uygulanmıştır.

- Gümrük idarelerimizde, 10 m2’lik alanda üç kişiden fazla bulunulmayacak şekilde hizmet verilmesi ve yetkisiz iş takibi yapılmasının önüne geçilmesi için gerekli tüm tedbirlerin alınması hususunda tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerimize gerekli bilgilendirme yapılmıştır.

Öte yandan, Bakanlığımızca gümrük idaresindeki işlemlerin mümkün olduğu ölçüde hızlanması, idarelerdeki yığılmaların önlenmesi ve dış ticaret erbabına kaliteli ve hızlı hizmet sunulması amacıyla risk analizi ve hedefleme teknikleri kullanılmaktadır. Bu yapılırken de tüm dünyada olduğu gibi risk analizleri “yasal ticaretin kolaylaştırılması, yasal olmayan ticaretin ise engellenmesi” bakış açısıyla gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda Covid-19 döneminde de bu şekildeki risk analizi çalışmalarımız devam etmektedir.